

اقدام بانک مرکزی در بازار ارز بموقع بود

مداخلات بانک مرکزی بموقع بوده و توانست نرخ ارز را کنترل کند

گفت‌وگو

مهم‌ترین وظیفه بانک مرکزی، کنترل تورم و حفظ ارزش پول ملی است و بانک مرکزی باید با بکارگیری سیاست‌ها و ابزارهای مختلف پولی، در راستای تحقق این وظایف اصلی گام بردارد. بانک مرکزی در دوره جدید برای دستیابی به این اهداف، سیاست تثبیت را برگزیده و از مجرای سه محور اصلی ثبات بخشی به بازار ارز، کنترل رشد نقدینگی و تنظیم‌گری در بازارها تلاش خود را برای ثبات بخشی به اقتصاد کشور انجام داده است. حال با گذشت بیش از ۷ ماه تنظیم‌گری در بازارها تلاش خود را برای ثبات بخشیدن است. بازارها آرام شده‌اند و دیگر شاهد جهش‌های یکباره و نوسانات شدید در نرخ بهره‌اش را در برابر شکاف تولید و شکاف تورم دستکاری کند. مثلاً الان در کل اتحادیه اروپا، هدف تورمی حفظ تورم در سطح ۲ درصد است و بیشتر کشورهای پیشرفته از این نرخ تبعیت می‌کنند. براین اساس گفتند که از هر ابزاری که در اختیار داریم استفاده و سعی می‌کنیم نرخ تورم را حول و حوش دو درصد حفظ کنیم و خود این بشود لنگر انتظارات تورمی و کارگزارهای اقتصادی بدانند که هر وقت تورم از دو درصد بالاتر برود، حتماً بانک‌های مرکزی به نوعی سیاست‌های انقباضی پولی اعمال خواهند کرد تا از افزایش تورم جلوگیری کند و تورم به سمت دو درصد برگردد.

کما اینکه همین اواخر بعد از جنگ روسیه و اوکراین، نرخ کامودیتی‌ها بشدت افزایش پیدا کرد و موجب شد که تورم در بعضی از کشورها حتی به ۱۰ درصد هم رسید و آنها همین الان هم در حال تلاش برای برگشتن به تورم ۲ درصد هستند. البته هنوز موفق نشده‌اند، ولی تورم نسبت به سال ۲۰۲۲ کاهش محسوسی پیدا کرده، ولی انتظارتشان بر این است که تحقق تورم دو درصدی حدوداً تا سال ۲۰۲۵ طول بکشد. ولی تمام کارگزاران اقتصادی انتظارتشان این است که بانک‌های مرکزی نرخ‌های بهره را بالا ببرند تا تورم به محدوده دو درصد برگردد و انتظارتشان

شود و این خودش باعث شده که تورم افزایش یابد. در هیچ جای دنیا بانک مرکزی را مسئول سیاست‌های سمت عرضه نمی‌دانند. بانک مرکزی می‌تواند با سایر دستگاه‌ها همراهی و همکاری کند، ولی اینطور نیست که کسی بگوید بانک مرکزی مسئول رشد اقتصادی است. وظیفه‌ای که برای بانک مرکزی تعریف می‌شود کنترل تورم است که این کنترل تورم باعث می‌شود که اقتصاد وضعیت باثباتی پیدا کند و کارگزارهای اقتصادی اعتماد کنند و سرمایه‌گذاری افزایش یابد. ولی عمده‌ترین وظیفه بانک مرکزی، اعمال سیاست‌های سمت تقاضا است و از آن طریق می‌تواند به کنترل تورم کمک کند. در نتیجه این را باید بدانیم که بعضی از موارد از کنترل بانک مرکزی خارج است و از بانک مرکزی به اندازه حیطه اختیارات خودش باید انتظار داشته باشیم.

● برای کنترل تورم چه الزاماتی باید رعایت شود، از نرخ ارز گرفته تا مباحثی که خارج از اختیارات بانک مرکزی است؟ یک زمانی در اقتصادهای دنیا مرسوم

● مهم‌ترین هدف اجرای طرح تثبیت اقتصادی کنترل تورم است، برای کنترل تورم یکسری نرخ‌ها هدف گذاری می‌شود. چه چالش‌هایی در تعیین هدف‌های نرخ تورم وجود دارد؟ تورم در اقتصاد ایران یک مسأله چندوجهی است. در بعضی از کشورها معتقد بر این هستند که تورم یک پدیده پولی است، در نتیجه سیاست‌های انقباضی پولی اعمال و رشد پول و تورم کنترل می‌شود. در اقتصاد ما اینطور نیست، به خاطر اینکه ما علاوه بر مشکلات سمت تقاضا، مشکلات سمت عرضه هم داریم، یعنی این‌گونه نیست که ما در طرف عرضه مشکلی نداشته باشیم، کاملاً تولید صنعتی داشته باشیم و مشکلات بخش کشاورزی، صنعت و خدمات حل شده باشد و بعد بگوییم جنبه عرضه را کنار می‌گذاریم و بر جنبه تقاضا که در واقع کنترلش بر دوش بانک مرکزی است، تمرکز می‌کنیم و در نتیجه مشکل مان حل می‌شود. پس باید بدانیم مشخصه تورم در اقتصاد ایران چندوجهی بودن آن است. البته یکسری از اقدامات است که باید از طرف بانک مرکزی صورت

را براساس سیاست‌های انقباضی بانک‌های مرکزی تنظیم می‌کنند. البته باید گفت که بانک‌های مرکزی هم اینطور نیست که یک دفعه نرخ‌های بهره را با یک جهش شدید افزایش بدهند، بدون توجه به اینکه بخش تولیدشان به رکود می‌رود. اینکه چقدر و با چه سرعتی سیاست انقباضی را اعمال کنند و چقدر طول بکشد که به سمت تورم ۲ درصد بروند، براساس صلاحدید بانک‌های مرکزی است. در نتیجه براساس آمارهای اشتغال، بیکاری و رشد اقتصادی، در هر جلسه از نشست‌های کمیته‌های پولی تصمیم می‌گیرند که چقدر نرخ‌های بهره را تغییر دهند.

● به نقش مؤثر و مهم بانک مرکزی در کنترل تورم اشاره کردید. یکی از نکات مهم، استقلال بانک مرکزی است. این موضوع را چطور ارزیابی می‌کنید؟ با توجه به اینکه در مجمع تشخیص قانون جدیدی تصویب شده که بر استقلال بانک مرکزی نیز تأکید بیشتری نسبت به گذشته دارد.

هر کشوری طبیعتاً ساختار خودش را دارد. اگر بانک مرکزی کشورهایی مثل کشورهای اروپایی، استقلال نسبی بالاتری دارند به خاطر این است که آنها یک درآمد‌های برون‌زایی به اسم درآمد‌های نفتی ندارند. طبیعتاً به دلیل وجود درآمد‌های نفتی یک مقداری سلطه مالی در بانک مرکزی ما وجود دارد، چه در قانون بگوییم که باید مستقل باشد، یا مستقل نباشد.

در کشورهای نفتی درآمد‌های برون‌زایی وجود دارد که در ذخایر ارزی بانک مرکزی می‌نشیند و

مهم‌ترین ابزار کنترلی که در سیستم بانکی وجود دارد، نرخ بهره است و نمی‌شود یک کشوری سالیان سال نرخ بهره منفی داشته باشد

وظیفه بانک مرکزی کنترل تورم است و هیچ جای دنیا بانک مرکزی را مسئول سیاست‌های سمت عرضه نمی‌دانند